

05.05.2025

BIO-2.0 Agder - retningslinjer

Forslag – utkast:

Innledning:

Disse retningslinjene skal dekke følgende to anbefalinger i *BIO 2.0 Agder*:

Anbefaling 1. Retningslinjer for flere fagbrev og økt inkludering og kompetanse

Herunder: **Formål – fagbrev og annen kvalifisering (fagbrev og kvalifiseringsløp for ufaglærte)**

OG:

Anbefaling 2: Forebygge langvarige og hyppige sykemeldinger/ *Bio-beholde*

For begge anbefalingene med underliggende satsinger er det utarbeidet egne retningslinjer. Disse følger under hver av anbefalingene.

Anbefaling 1. Retningslinjer for flere fagbrev og økt inkludering og kompetanse

Formål – fagbrev og annen kvalifisering

Formålet er to-delt:

1. Primært: Øke antallet fagarbeidere i Agder fylke gjennom å stimulere lærebedrifter til å ta inn flere ufaglærte med behov for ekstra tilrettelegging i et lærlingeløp.
2. Sekundært: Bidra til at bedrifter kan ta inn ufaglærte som gjennom et kvalifiseringsløp kan få fast jobb.

De to formålene er nedfelt i følgende retningslinjer:

Retningslinjer – fagbrev (utkast):

1. **Formål 1:** *Øke antallet fagarbeidere i Agder fylke gjennom å stimulere lærebedrifter til å ta inn flere ufaglærte med behov for ekstra tilrettelegging inn i et lærlingeløp:*

- 1.1 Tilskuddet er søknadsbasert og gis direkte til lærebedrifter som tar inn personer (ungdom og voksne) i et lærlingeløp som krever ekstra tilrettelegging fra bedriften.
- 1.2 Alle lærebedrifter som er registrert i Agder kan søke.
- 1.3 Midlene kan supplere eksisterende tilskuddsordninger, dersom disse ikke dekker utfordringene bedriftene har og være et tillegg til eksisterende ordninger fra Nav og evt fylkeskommunen. (Eks. tillegg til ordinært lærlingtilskudd (basis II).)
- 1.4 Midlene kan brukes til frikjøp av ansatte i bedriften som ikke dekkes av Nav eller dekke ekstrautgifter bedriften har eksempelvis ved at ansatte «tas ut» av produksjonen for å følge opp den ansatte som bedriften har tatt inn i.
- 1.5 Lærebedrifter som søker om støtte gjennom *BIO 20 Agder* må dokumentere at bedriften har tegnet lærekontrakt, eller tegnet opplæringsavtale (gjennom f.eks. modulstrukturert opplæring) og at personen bedriften har tegnet lærekontrakt, eller opplæringsavtale med enten er henvist fra Nav, eller vært på arbeidsmarkedstiltak via Nav eller kommer fra fylkeskommunen.
- 1.6 Alle lærlingerelaterte tilskuddsordninger opplyses om på samme webområdet i fylkeskommunen. Søknadene sendes inn i samme system.
- 1.7 Ettersom «fullføringsreformen*» ikke har noen aldersgrense, kan det søkes om tilskudd for alle aldersgrupper.

Retningslinjer: Kvalifiseringsløp for ufaglærte (utkast)

2. **Formål 2:** *Bidra til at bedrifter tar inn ufaglærte som gjennom et kvalifiseringsløp kan få fast jobb i bedriften/virksomheten.*

- 2.1. Det kan gis tilskudd til opplæring, kurs og sertifisering av personer som tas inn i bedrift/virksomhet hvor målet å skaffe disse fast jobb deltid/heltid.
- 2.2. Midlene kan brukes som støtte til frikjøp av ansatte internt i bedriften som ikke dekkes av Nav eller andre støtteordninger til å dekke ekstrautgifter bedriften har eksempelvis ansatte som «tas ut» av produksjonen for å følge opp den ansatte som bedriften har tatt inn.
- 2.3. Videre kan det gis støtte til frikjøp slik at ansatte kan få kompetanseheving knyttet til oppfølging av personer som trenger tilpasset opplæring.
- 2.4. Støtte til frikjøp av instruktører som får et særlig ansvar for deler av opplæringen.
- 2.5. Dekke ekstra materialkostnader ved øving, relevant sertifisering og kursing.
- 2.6. I søknaden må det legges ved en gjennomføringsplan som viser hvordan dette ledetil fast arbeid for den som er tatt inn på vilkår i *BIO 2.0 Agder*.
- 2.7. Personer som tas inn gjennom ordningen må være henvist fra Nav, vært på arbeidsmarkedstiltak via Nav og ha rett på arbeidsavklaringspenger, eller atferdsmidler fra NAV.
- 2.8. Tilskuddet kan brukes til kompetanseutviklingstiltak av den ansatte og lede til et konkret kompetansebevis, eller annen dokumentasjon for gjennomført opplæring. Det kan søkes om støtte til ikke-formell («på stedet-opplæring»/praksisopplæring) og formell utdanning/kurs. Midlene kan brukes til å dekke kursavgift og kompensasjon for tapt arbeidstid. Det kan ikke søkes om støtte til re-kvalifisering til nytt fagbrev.
- 2.9. Det kan videre gis støtt til voksne som har gjennomført en realkompetansevurdering hvor det gjennstår et restopplæringsbehov i bedrift med mål å føre den voksne frem til

fagprøven. Dette kan gjelde for både ufaglærte som allerede er ansatt, eller nyansatte ufaglærte.

Anbefaling 2: Forebygge langvarige og hyppige sykemeldinger/*Bio-beholde*

Formål:

Redusere antallet personer som er i arbeid og som står i fare for å bli varig uføre og utstøtt fra arbeidslivet. Videre skal tilskuddet kunne gå til å forebygge at personer blir langvarig sykemeldte fra arbeidsplassen, og dertil utstøtt fra arbeidsmarkedet.

(Merk: «Bio-beholde» retter seg mot enkeltpersoner, mens bio-ordningen slik den opprinnelig er brukt retter seg mot opplæring av flere ansatte for å hindre permittering og/eller oppsigelse grunnet markedssvikt.)

Retningslinjer - utkast:

- 1 Det kan ytes tilskudd til bedrifter til bruk i opplæring/omskolering av den enkelte ansatte som står i fare for å bli langvarig sykemeldte og varig utstøtt fra arbeidslivet.
- 2 Støtte til frikjøp slik at ansatte kan få kompetanseheving knyttet til oppfølging av sårbare kandidater som trenger tilpasset opplæring Støtte til frikjøp av instruktører som får et særlig ansvar for deler av opplæringen. Dekke ekstra materialkostnader ved øving, relevant sertifisering og kursing
- 3 Det forutsettes et tett samarbeid med Nav ut fra deres kompetanse i forhold til veiledning av bedrifter som har særlige utfordringer med høyt sykefravær.
- 4 Alle bedrifter som er registrert med adresse i Agder fylke kan søke. Søknadsprosess og søknadsbehandling videreføres på samme måte som dagens BIO-ordning.
- 5 Bedrifter som søker må beskrive kvalitativt hva slags opplæringsløp og/eller tilretteleggingsaktiviteter som planlegges og hvordan dette vil bidra til at den ansatte kan utføre nye oppgaver som forhindrer utstøting og uføretrygd.
- 6 Fylkeskommunen fører statistikk på hva det søkes om midler til, slik at fylkeskommunen får innsikt i virkemåten til tilskuddet og på bakgrunn av dette kan gjøre justeringer ved behov.

Fellesbestemmelser for BIO2.0 Agder

Søknadsfrist: Det er løpende saksbehandling.

Maks støttebeløp: *kr. 200 000 pr. tiltak pr. år. Varighet: Inntil 3 år*

- Vedlagt søknaden må bedriften beskrive hvilke konkrete tiltak som ønske gjennomført, (eks. antall ansatte som er med, tidsløp, faglig innhold, totale kostnader (egeninnsats), etc.).
- BIO 2.0 Agder kan også gis som støtte til utvidet norsk språkopplæring som gjør vedkommende skikket til arbeid der god språkforståelse er avgjørende av hensyn til helse, miljø og sikkerhet. Det kan eksempelvis gjelde allerede utdannede fagfolk som grunnnetts språkbarrierer ikke får jobb.

Rapportering og kontroll

- 50 pst. av tilskuddet utbetales på bakgrunn av dokumentasjon på tegnet lærekontrakt, eller arbeidsavtale, og 50 pst. utbetales enten på bakgrunn av dokumentasjon på oppnådd fagbrev eller dokumentasjon om fast arbeid.
- *For Bio-beholde* gjelder tilsvarende, men da iht. beskrevet planlagte utgifter til tilrettelegging.
- Dersom tilskudd ikke fører til fagbrev eller fast arbeid kan fylkeskommunen vurdere avkortning eller inndragning av støtte.
- Det presiseres at støttens formål er å stimulere til at bedrifter og virksomheter tar inn personer de ellers ikke hadde vurdert å ta inn uten støtte fra *BIO 2.0 Agder*-ordningen, eller gjør en ekstra innsats for å forhindre varig utstøting fra arbeidslivet. Det må derfor påregnes frafall av arbeidstakere som ikke gjennomfører iht. planen.

Alle søknader er unntatt offentlighet. Fylkeskommunen vil imidlertid føre statistikk på kjennetegn ved søkere (kommune, type næring, størrelse) og type tilretteleggingsaktivitet, samt om fagbrev har blitt oppnådd eller ikke, og hvor mange som har fått fast jobb etter kategori 2. (Ufaglærte.) Statistikken skal kunne brukes til analyse- og evalueringsformål.

Alle saksbehandlere som kommer i befatning med søknader er bundet av taushetsplikt iht gjeldende regelverk.

Kommentarer til retningslinjene:

Til forskjell fra de fleste ordninger fra Nav og fylkeskommune skal *Bio 2.0 Agder* gå direkte til bedriften – ikke via den aktuelle brukeren. Det er viktig at ordningen lar seg kombinere med andre støtteordninger i regi av NAV (arbeidsavklaringsmidler/attføring), eller andre offentlig tilskuddsordninger f.eks. fra fylkeskommunen.

Når en bedrift søker om midler til *BIO 2.0 Agder* (fagbrev/kompetanse og «BIO-Beholde») vil dette gi økt mulighet for å belyse en rekke forhold om den samlede innsatsen bedriften legger ned for å bidra inn i «fullføringsreformen*».

Det gjør at fylkeskommunen som utdanningsaktør lettere kan gå i dialog med enkeltbedrifter og Nav om felles interesser knyttet til rekruttering og kvalifisering av arbeidskraft. Ved å kunne bruke «friske» midler gjennom BIO-2.0 Agder kan bedriftene få økt motivasjon til å jobbe med å tilrettelegge for personer med særskilte behov og gjøre det mer attraktivt å gå inn i disse sammensatte og komplekse utfordringene dersom de får kompensert for det merarbeidet dette medfører.

En «ny» støtteordning *via BIO 2.0 Agder* for lærlingebedrifter rettet mot voksne med særskilte behov vil naturlig nok bare være rettet mot godkjente lærlingebedrifter. Samtidig vet vi at det finnes mange lærlingebedrifter som i tillegg til å skulle dekke behov for fagarbeidere og egen arbeidskraft også ønsker å ta et samfunnsansvar. Tilskudd bør derfor være svært fleksibelt og kunne f.eks. brukes til:

- Frikjøp av ressurs for å administrere samarbeid med eksterne samarbeidsparter, samt intern organisering av opplæring (tatt inn i retningslinjene)
- Støtte til frikjøp slik at ansatte kan få kompetanseheving knyttet til oppfølging av sårbare kandidater som trenger tilpasset opplæring (tatt inn i retningslinjene)
- Støtte til frikjøp av instruktører som får et særlig ansvar for deler av opplæringen
- Dekke ekstra materialkostnader ved øving, relevant sertifisering og kursing

Det anbefales at alle ordninger knyttet til bedriftsopplæring bør inkluderes i støtteordningen:

- YFF-utplasseringer
- Vg3-opplæring for søkere uten læreplass
- Modulstrukturert opplæring
- Fagbrev på jobb
- 0+4, 1+3, m.m.
-

Det primære målet er å gi varig arbeid til dem som står utenfor arbeidslivet, eller er i ferd med å bli utstøtt fra arbeidslivet gjennom kompetanseløft, enten det er fagbrev eller kvalifiseringsløp som gir varig arbeid. Tilsvarende gjelder for dem som er langvarig sykemeldt og som står i fare for varig utstøting fra arbeidslivet.

****Om fullføringsreformen:** Ny opplæringslov ble vedtatt av Stortinget 2023. Loven trådte i kraft 1. august 2024. I den nye opplæringsloven gjelder retten til videregående opplæring helt frem til den enkelte har oppnådd studie- eller yrkeskompetanse. Dette blir ofte kalt fullføringsretten. Fullføringsretten og flere andre rettigheter og plikter ble tatt inn i ny opplæringslov som en del av oppfølgingen av fullføringsreformen.*